1838 No. 3.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 9 JANUARIJ.

WAARSCHUWING.

Aan de Ingezetenen wordt, bij deze, tot informatie en waarschuwing bekend gemaakt, dat met alle de ZEESLUIZEN GESTROOMD wordt, en, VOORTDUREND GESTROOMD zal worden.

Leeuwarden, den 8 Januarij 1838. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

RUSLAND.

PETERSBURG, *den* 23 *December.* Z. M. de Keizer en Z. K. H. de Grootvorst troonopvolger zijn gisteren uit Moskou alhier terug gekomen. Ook de Grootvorst *Michael*, is van daar alhier terug.

De reede van Kronstadt is thans geheel met ijs bedekt; alle scheepvaart is daarom gestaakt.

SPANJE.

MADRID, *den* 26 *December.* De provincie van La Mancha is steeds omringd van de Carlistische troepen, welke van de dorpen schatting vorderen en de konvooijen zonder eenige moeite of tegenweer medevoeren. Een brief uit Roda, d. d. 17 December, behelst de navolgende daadzaken: „ De troepen van Peinado zijn den 13den in dat dorp gekomen, hebben den Alcade opgeligt en twee vrachten geweren, toebehoorende aan de nationale garde, medegenomen. Den 15den, des morgens, hebben zich elf kavalleristen in de omstreken van gemeld dorp vertoond en zich meester gemaakt van 73 kleine en één grooten wagen, beladen met allerlei voorwerpen en geld. Dienzelfden dag hebben dezelfde troepen uit een huis, in de nabijheid van Roda, 5000 realen ontvoerd; gedurende dien tijd roofde eene andere troep in het dorp Avia, 4 uren van Cuenca gelegen, van waar zij veel gelds medegenomen hebben. Den 16den hebben de insurgenten dezelfde expeditie naar Aro, digt bij San Clemente gedaan, en den Alcade van die plaats gevangen genomen."

VALENCIA, *den* 19 *December.* De brigades van het leger van het centrum bevinden zich in de omstreken van Segorbië; de brigades van Fernandes zijn steeds te Livia. *Talleda* is te Chelva, alwaar hij de detachementen, welke te Pedvalba, Villar en Casinos waren, verspreidt. Hij heeft alle kleedermakers van de omstreken en zelfs van Arragon genoodzaakt, om naar Chelva te komen, ten einde aldaar kleederen te maken.

Het laatste konvooi, uit Valcarlos naar Pampeluna vertrokken, was genoodzaakt bij den omweg, welken hetzelve moest nemen, zich te Lumbier op te houden, daar het bedreigd werd door een korps van 10 bataillons Carlisten. Te Valcarlos bevindt zich nog eene groote hoeveelheid levensmiddelen, welke van daar zal gehaald worden, wanneer men een konvooi kan afzenden.

PORTUGAL.

LISSABON, *den* 21 *December.* De radicale partij begint weder het hoofd op te steken, na de nederlaag, welke de minister van Financiën heeft ondervonden; zij verzet zich tegen elken maatregel, welke zou kunnen strekken om de vriendschap van Engeland te herwinnen. De handels-genootschappen te Lissabon en Oporto zijn door het Gouvernement uitgenoodigd tot het ontwerpen en aan hetzelve voorleggen van plannen, ten einde havens aan te leggen voor den handel op Mosambique, Angola en andere Portugesche bezittingen in Afrika.

Naar het schijnt, hebben de Koninklijke troepen eenige voordeelen op Remechio behaald, ten minste beroemt zich de luitenant kolonel van de Nationale Garde, *Bathal'ia*, dat hij een gevangene en 13 geweren op hen heeft veroverd, hetgeen als eenen glansrijken heldendaad wordt beschouwd.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 31 *December.* Onze *Ober-postamts-Zeitung* van heden, een uitvoerig artikel uit het *Luxemburger Journal* overnemende, waarin de regten van den Koning groot-hertog op het betwiste Grünwald, zoowel als het regt en de pligt van het Duitsche bond om hetzelve als eigendom van eenen bondstaat tegen elken aanval te beschermen, in het breede uiteen gezet worden, — laat daarop volgen: „ Aan goede gronden, voor het doen van houtvellingen in het Grünwald, ontbreekt het niet; even min als aan het regt van het Duitsche bond om de Nederlandsche autoriteit daarbij te beschermen; maar desniettegenstaande schijnt vooreerst geen hout in Grünwald geveld te zullen worden. De diplomatie zal wel zorg dragen, dat ook deze twistzaak vereffend of verschoven worde."

Van den 1 *Januarij.* Naar men uit Hanover schrijft, moet Z. M. de Koning over het gebeurde te Göttingen, zeer getroffen zijn. Z. M. was sedert eenige dagen onpasselijk en verliet zijne kamer niet; er was echter deswege geen officieel bulletin uitgegeven. — De Koning hield zich overigens persoonlijk voornamelijk met het militaire wezen bezig, terwijl hij de zorg der overige staatsaangelegenheden meer aan zijn' kabinetsminister *von Schele* overliet, die voortdurend in hooge gunst stond, doch die niet naliet, bij eenigen belangrijken maatregel, eerst de koninklijke goedkeuring in te winnen. De nieuwe organisatie van het Hanoversche leger, welke geheel naar den wil des Konings was ontworpen, was thans in werking gekomen. De infanterie, die althans voor als nog de roode uniform had behouden, was ook vooreerst in brigaden en divisien ingedeeld gebleven, zoodat twee bataillons eene brigade onder het bevel van een' generaal-majoor, en twee brigaden eene divisie onder een' luitenant-generaal vormen. De kavallerie was in den laatsten tijd op vier regementen verminderd geworden. Thans was dezelve wederom op acht gebragt, doch zoo dat elk regement, in plaats van, gelijk vroeger, uit acht, voortaan slechts uit zes eskadrons zal bestaan. De uhlanen waren weggevallen, en de kurassiers en huzaren weder hersteld geworden. Er bestonden thans een regement gardes du corps met de gele kurassen en helmen, een regement kurassiers met zwarte kurassen en helmen, twee regementen huzaren en vier regementen dragonders. Bij de herstelling der regementen huzaren, gaf de Koning zijne afkeuring te kennen over de afschaffing van een wapen, hetwelk het Hanoversche leger bij alle oorlogen met zoo veel roem overdekt had. De manschap der regementen kavallerie zou, even als vroeger, alleen uit vrijwilligers bestaan; de dienstijd was echter van tien op twaalf jaren gebragt. Het korps artillerie, dat mede uit vrijwilligers was zamengesteld, zou, in plaats van uit een, uit twee bataillons bestaan. De soldaat had den rang van onder-officier; diens dienstijd bleef op tien jaren bepaald. De officiersplaatsen schenen voornamelijk voor edellieden bestemd.

In bijzondere berigten uit het Hanoversche leest men voorts nog het volgende:

„ De gebeurtenissen in Göttingen maken in het geheele land de algemeene deelneming gaande; eene deelneming, welke te grooter is, daar de Hanoveranen op weinige instellingen zoo trotsch zijn, als op de Göttingsche hoogeschool, welke in den laatsten tijd dikwerf veel geleden had, doch juist door de aanwinst van mannen, als *Dahlmann, Grimm,* enz., eenen nieuwen luister had bekomen, doch nu door de jongste gebeurtenissen bijkans met eenen geheelen ondergang bedreigd wordt. Dat het bewind, in de buitengewoon moeijelijke omstandigheden, waarin het zich bevindt, door het protest van de zeven hoogleeraren, door de openbaarmaking van hetzelve, door de deelneming en gedeeltelijke navolging, welke hetzelve door het gansche land vond, op een hoogst onaangenaam en dubbel moeijelijk standpunt is geraakt, kan niet ontkend worden, en dat men deze beginselen der oppositie door krachtige maatregelen trachtte te weren en een ieder van de navolging derzelve heeft willen afschrikken, ligt in den aard der zaak. Desniettemin beklaagt men zich over gestrengheid, en bijzonder over de uitbanning, het over de grenzen brengen, enz. De oppositie heeft daardoor martelaren gewonnen, en dit is een vruchtbaar zaad.

„ Daar het bewind zich in al deszelfs handelingen gelijk blijft, zoo kan men binnen kort een streng vonnis over de korporatien der stad Osnabrück verwachten, welke derzelver huldiging geweigerd hebben, van een protest vergezeld, en eene openbaarmaking derzelve, zoo misschien al niet veroorzaakt, althans niet voorgekomen hebben. Het is intusschen juist de openbaarmaking van dat protest, welke den hoogleeraren *Dahlmann, Grimm* en *Gervinus* de gestrengheid der wet heeft doen ondervinden. Op het voorbeeld van Osnabrück, ten opzigte van het protest, hebben onderscheidene corporatien van steden, bijv. Stade, alsmede een aantal bijzondere personen, voornamelijk advocaten, de huldiging geweigerd. Over het belangrijke van het laatste, of het eene erkenning van de opheffing der grondwet, of eene bloote formaliteit en hoogstens de erkenning van het erfregt des Konings inhield, zijn de stemmen zeer verdeeld. Veel wordt over deze zaak gesproken, daar de huldigingsbrief zelden onderteekend wordt, zonder dat men alvorens bij regtsgeleerden, of, daar het eene gewetenszaak is, nog meer bij geestelijken raad ingewonnen hebbe. De geestelijken geraken daardoor dikwijls in verlegenheid, daar zij in de onderteekening een gewetensbezwaar zien, en dezelve toch niet afraden durven.

„ Van een oneindig meer belang nog dan het gewetenspunt, zullen echter de gevolgen van het patent van 1 November voor den regtstoestand zijn. Was de grondwet, zoo als het patent van 1 November zegt, nietig, zoo kon van de stenden-vergadering, volgens die wet bijeengeroepen, geene wet uitgaan: van daar twijfel in alle sedert 1833 gemaakte wetten. Was de grondwet, zoo als van den anderen kant gezegd wordt, geldig en verbindende, zoo kan de geldigheid bestreden worden van alle wetten, welke voortaan onder eene andere standenvergadering mogten worden aangenomen. Welk ongeluk voor het land, wanneer deze vragen niet voldoende opgelost worden! Welk ongeluk, wanneer slechts de minste twijfel, die tot grondslag van eindelooze processen en chicanes kan strekken, mogt overblijven!

Van den 2*den.* Een geacht Duitsch dagblad behelst het volgende bijzondere berigt uit Berlijn, 31 December:

„ De graaf *von Galen*, die den tot gezant in Parijs benoemden baron *von Arnim* als Pruissisch zaakgelastigde in Belgie opgevolgd had, is van dien post terug geroepen, en de baron *von Sydow*, welke tot dus ver bij de ambassade te Frankfort was aangesteld, is reeds naar Brussel vertrokken, ter vervanging van den graaf *von Galen*. Het vertrek van dezen laatsten heeft men te Brussel in verband willen brengen met de zaak van Luxemburg; maar deze aangelegenheid heeft tot nog toe slechts in de Belgische Kamers en in de Belgische dagbladen tot veel gesnap aanleiding gegeven, terwijl zij in het buitenland, hetwelk zich tegenwoordig met vele andere zaken heeft bezig te houden, nauwelijks als iets belangrijks beschouwd wordt, en in de daad ook wel spoedig weder uit den weg geruimd zal zijn, zonder iets anders veroorzaakt te hebben dan een aanmerkelijk tekort in de Belgische oorlogs-kas.

„ Daarentegen zijn hier, ten aanzien van het terugroepen van graaf *von Galen*, onderscheidene geruchten in omloop geweest, van welke alleen dit waar is, dat de graaf, een strenge katholijk, het met zijn geweten niet meende te kunnen overeenbrengen, volgens de hem gegevene instsuctien, de Belgische regering van den waren stand van zaken in Keulen te onderrigten. Hij oordeelde, dat hij daardoor partij trekken zou tegen den aarts-bisschop.

„ Sedert eenige dagen wil het gerucht, dat onze gezant in Rome bevel heeft ontvangen, om alle betrekkingen met den Pauselijken Stoel af te breken, ingeval deze, na het ontvangen van de gegevene ophelderingen, mogt volharden in de gezindheid, die dezelve in de aanspraak aan het consistorie aan den dag heeft gelegd. Lieden echter, die het karakter van *Gregorius XVI* beter meenen te kennen, koesteren daaromtrent nauwelijks eenigen twijfel, en alzoo zou kwalijk eene spoedige vereffening der zaak te wachten zijn. Het ontbreekt dan ook niet aan lieden, welke openlijk als hunne meening verkondigen, dat men te Rome denkelijk weinig zal kunnen uitrigten door diplomatieke onderhandelingen, maar daarentegen zijn doel zal kunnen bereiken door standvastige volharding. Tot staving dezer meening haalt men voorbeelden aan uit den tijd van *Frederik den Grooten*.

„ Onder andere ultra-katholijke en ultra-monarchale dagbladen is ook het bekende nieuwe dagblad van Wurzburg in de Pruissische Staten verboden. In Oostenrijk daarentegen is hetzelve bepaaldelijk veroorloofd."

Van den 3*den.* Van de Italiaansche grenzen wordt dd. 16 December, het volgende gemeld:

Het wegvoeren van den aartsbisschop van Keulen, heeft te Rome buitengewoon veel opziens gebaard. Z. H. ontving nopens het gebeurde verscheiden uiteenloopende berigten, en zag zich daardoor gedreven om zoowel de beweegreden des Pruissischen gouvernements als ook het gedrag des aartsbisschops uit verschillende oogpunten te beoordeelen. Het gevolg hiervan was, dat de Paus in het op den 10 dezer gehouden geheime consistorie verklaarde, na de zorgvuldigste en gemoedelijkste overweging de ambtsvervulling en het geheele gedrag van den aartsbisschop niet dan overeenkomstig met de voorschriften der kerk te hebben bevonden, en dezelve daarom geheel en al goed te keuren, maar daarentegen zich gedrongen te voelen den maatregel der Pruissische regering te misprijzen, dewijl daardoor de regten der kerk verkort worden. Dienovereenkomstig en in dezen geest vaardigde Z. H. twee Breves uit, die in de eerste plaats aan de beide groote katholijke mogendheden Oostenrijk en Frankrijk officieel werden medegedeeld; te gelijker tijd schonk hij den aartsbisschop zijnen apostolischen zegen voor de wederwaardigheden en ongemakken, welke hij als trouwe dienaar der kerk reeds had ondervonden, of nog mogt komen te ondervinden. Voorts moet het domcapittel door Z. H. ernstig zijn gewaarschuwd eenigen stap te doen, waardoor de regten van den aartsbisschop zich in het minst konden zien verkort. Mogt toch in deze beklagenswaardige zaak de goede verstandhouding spoedig zijn hersteld.

VAN DEN MAIN, *den* 3 *Januarij.* De levendige deelneming, welke het lot der zeven Göttinger hoogleeraren bij de bevolking van bijna alle constitutionele Duitsche Staten vindt, schijnt reeds de aandacht der regeringen bijzonder te hebben opgewekt. Het zeggen is, dat de Duitsche Bonds-vergadering zich daarmede bezig heeft gehouden, en naar men verzekert, zijn onderscheidene personen, die in Baden, Hessen, Saksen enz. zich openlijk ten gunste van die hoorleeraren verklaard en inschrijvingen voor dezelve geopend hebben, onder de hand vermaand, om zich te onthouden van daden, die al te veel opzien zouden kunnen baren. — Dat de van hunne posten ontzette hoogleeraars op andere Duitsche academien aangesteld zullen worden, is niet waarschijnlijk, uithoofde van het bestaande besluit der Bonds-vergadering, waarbij het alle Bonds-regeringen tot pligt gesteld wordt, bij *staatkundige* misdrijven *gemeenschappelijk* te werk te gaan.

De eerste depêches van den naar Rome teruggekeerden gezant, Dr. *Bunsen*, worden te Berlijn met de meeste belangstelling te gemoet gezien. De bij den Pauselijken Stoel geaccrediteerde Oostenrijksche gezant, graaf *van Lützow*, is, naar men zegt, door zijn hof gelast, op de vriendschappelijkste wijze het doel der zending van eerstgenoemden diplomaat te helpen bevorderen. Mogten de voorstellingen van den heer *Bunsen* geen ingang vinden, dan moet hij de onderhandelingen terstond afbreken.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 1 *Januarij.* Volgens de *Morning Cronicle*, zou het Engelsche gouvernement aan den president van de Vereenigde Staten het verzoek gedaan hebben, van te willen toestaan, dat een korps Engelsche troepen den staat New-York doortrekt, om zich naar Canada te begeven, het antwoord van den heer *van Buren* was nog niet bekend.

Van den 3*den.* Nopens de opkomst onzer Oost-Indische bezittingen leest men in het jongste nummer van het *Athenaeum*: „ Nauwelijks honderd jaren geleden, waren deze bezittingen beperkt tot drie etablissementen van kleinen omvang, door eenige weinige honderde Europeanen bewoond, die zich kwalijk tegen vrijbuiters en zeeschuimers konden verdedigen, veel minder de loef afsteken aan de magt der vorsten des lands. Thans heerscht de Raad van Indie over een rijk, hetwelk meer dan honderd millioen onderdanen telt, heft belastingen, ten bedrage van meer dan drie millioenen ponden sterl., bezit de Raad een leger van 200,000 man van alle wapenen, vindt vorsten onder zijne dienaren en een Keizer onder deszelfs gepensioneerden. Het dorp Calcutta is de hoofdzetel van Oost-Indie geworden; Bombay drijft meer handel dan Tyrus in de dagen van deszelfs grootheid en Madras wedijvert in bloei met Carthago. Van zulk eene grootheid zoekt men vruchteloos eene wedergade in de jaarboeken der geschie-

denis; het is waar dat veroveraars meer uitgebreide landen in korter tijd mogen overheerd hebben, doch het kon hun nooit gelukken duurzame rijken te vestigen."

Blijkens onderscheiden verslagen, welke bij de jongste boodschap van den president der Vereenigde Staten gevoegd zijn, zou het overschot der staats-inkomsten dat den 1 Januarij beschikbaar zou wezen, 1,085.498 dollars beloopen. De uitgaven voor 1838 werden op 31,959,787 begroot. Het was twijfelachtig of de ontvangsten in 1838 de uitgaven zouden te boven gaan, waardoor een overschot in de schatkist voor de dienst van 1839 zou blijven. Integendeel, vertrouwt men, dat de verlevendiging van den handel, de verbetering van de geldmarkt en mogelijke bezuinigingen van een' aard zullen zijn, dat er met 1839 geen nadeelig slot zou bestaan. De uitvoeren hadden in het dienstjaar 1837, 116,906,060 dollars bedragen, van welke ruim 95,180,000 dollars aan binnenlandsche waren, zijnde ruim 11,730,000 dollars minder dan in het jaar te voren. Deze vermindering in de waarde van den uitvoer van eigen goederen, was inzonderheid veroorzaakt door de sterke daling in den prijs van de katoen in het vorige jaar. Anders zou die waarde een zeer hoog bedrag hebben beloopen. De daling van den uitvoer van uitheemsche goederen is door de handels-ongelegenheden van den tijd verminderd. Deze bragten te weeg, dat er een uitvoer van vreemde goederen plaats had, buiten evenredigheid van de invoeren, zoowel om de terugbetaling der regten (*drawback*) in gereed geld te erlangen, als de groote schulden buiten 's lands te verminderen. — De waarde der invoeren in 1837 heeft bij de 140.853,000 dollars bedragen, zijnde 49.127,055 minder dan in het jaar te voren. — Ofschoon de schuld buitenslands door de zoo evengenoemde middelen verminderd was, was dit echter niet in die mate als sommigen vermeenden, geschied. — Men drukt de hoop uit, dat, indien geene onvoorziene gebeurtenissen plaats hebben, de uitgaven der staten trapsgewijs zullen kunnen worden verminderd tot 17 of 18 millioen dollars jaarlijks. Nu reeds worden minder onderstanden gevraagd, daar men de behoeften zoo veel zoekt te besnoeijen als mogelijk is.

NEDERLANDEN.

BREDA, *den 5 Januarij.* De Belgische Kamer van vertegenwoordigers heeft eergisteren de artikelen van het oorlogsbudget voor het tegenwoordig jaar ten einde gebragt. Een door de centrale afdeeling voorgesteld crediet van 755.000 fr. voor de kasernering van de troepen, is zonder bezwaar door de leden toegestaan; men beschouwt zulks als eene nieuwe bekrachtiging van de aanbesteding der ijzeren legersteden, waarover in der tijd zoo veel is te doen geweest en waartegen zoo vele klagten opgingen, zoo dat er thans niet meer valt op terug te komen.

Eindelijk is door de Kamer nog verleend geworden eene verhooging van ruim 150,000 fr. op het artikel kantonnementen, verblijfkosten en onderhoud, en zulks ten behoeve van de in het Luxemburgsche gezondene afdeeling. De oorlogsminister zeide omtrent den tijd van verblijf der troepen in Luxemburg niets bepaalds te kunnen zeggen, maar hij rekende bij zijne aanvraag op eene bezetting van 40 dagen voor 3,600 man. Hieruit meent men, dat ten overvloede blijkt, dat de zaak van het Grünenwald niets ernstigs in heeft, en de zending van troepen in het algemeen slechts moest strekken om vertoon te maken.

Onder de speculanten te Brussel werd gisteren bij geruchte verhaald, dat eenige kapitalisten voorgesteld hadden om de zaak van het Grünenwald op eene voor de belanghebbenden bevredigende wijze te regelen, ten einde voor het vervolg alle botsingen te voorkomen. Dit middel zou bestaan in den aankoop van het betwiste eigendom; de koopprijs zoude onmiddellijk gestort worden in de schatkist hier te lande, of in eenige andere kas, die genoegzamen waarborg opleverde. Voorstellen in dien zin heette het, waren aan de Duitsche bondsvergadering gedaan en hadden den bijval der bemiddelende mogendheden, dat is Frankrijk en Engeland, verworven.

Te Brussel heeft dezer dagen het gerucht geloopen dat de Koning van Pruissen op het ontslag van den Belgischen minister van binnenlandsche zaken, den heer *de Theux* aandringt, naardien uit de briefwisseling, onder de papieren van den Keulschen Aartsbisschop gevonden, onwederlegbaar zou gebleken zijn, dat genoemde staatsman pogingen heeft aangewend de Rijnprovincien in opstand te brengen. Het Fransche Hof zou zich te dezen opzigte met het Pruissische hebben vereenigd, en het verbod van verdere uitgave, aan de redactie van het Belgisch dagblad *le Conservateur* toegezonden met deze vertoogen in verband staan.

UTRECHT, *den 4 Januarij.* In eenige streken dezer provincie heerscht sedert eenigen tijd eene sterfte onder het rundvee, vooral onder de melkkoeijen, zoodat eenige landlieden zich van een groot gedeelte van hun vee beroofd zien. Sommigen schrijven zulks toe aan het lang verblijf van het vee in vochtige of lage landerijen en aan het slechte voeder, bij gebrek of duurte van het hooi; wat hiervan zij, zeker is, dat de landlieden niet genoeg zorg voor hun vee kunnen dragen, en dat vochtig gras geen voldoend voedsel voor eene melkkoe is. Waarom in de landerijen ook geen afdak of schutsel geplaatst, waaronder het vee, bij slecht en nat weder, kan schuilen? Het is te wenschen, dat onze veeartsen op 's Rijks Veeartsenij-school, de ziekte of liever de oorzaak der ziekte naauwkeurig opsporen, en de landlieden de middelen aan de hand geven, om dezelve voor te komen, waartoe wij gaarne ons dagblad aanbieden.

LEEUWARDEN, *den 8 Januarij.* Bij eene missive van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken is aan de gewestelijke besturen te kennen gegeven, dat zich reeds meermalen het geval heeft voorgedaan, dat even zoo wel plaatsvervangers der nationale militie, als substituanten en voor hen zelven dienende lotelingen, om overeenkomstig art. 171 der wet van 8 Januarij 1817 (*Staatsblad No. 1*), tot de staande armee te zijn overgegaan, de dienst in 's Rijks Overzeesche bezittingen, of wel het zij reeds dadelijk bij hunne in dienst treding, de dienst bij de marine boven die van de landmagt hebben verkozen, hetzij naderhand ook daarbij zijn aangenomen geworden; dat ten aanzien van hen, die als plaatsvervangers in dienst der kolonien of marine zijn gekomen, dit moeijelijkheden heeft opgeleverd, als zijnde het wel eens gebeurd, dat plaatsvervangers reeds eenen geruimen tijd, vóór dat men door hunne verre verwijdering van den Nederlandschen grond hiervan berigt had kunnen ontvangen, gedeserteerd of ontslagen waren, om redenen, waarvoor de geremplaceerden bij de wet verantwoordelijk zijn gesteld, terwijl, bij gebrek van deze berigten, daarvan het gevolg is geweest, dat niet alleen, strijdig met de uitdrukkelijke bepalingen der wet, de geremplaceerden geheel ongemoeid zijn gelaten, maar zelfs hunne broeders, daar, zoolang het tegenovergestelde niet bleek, de certificaten T door de departementen van Marine en Kolonien niet konden worden geweigerd, en mitsdien de plaatsvervangers gehouden moesten worden, hunnen dienstijd nog steeds te vervolgen, bij het genot der tijdelijke vrijstelling, hun vroeger, op grond van art. 94, § vier, der aangehaalde wet toegekend, gehandhaafd hebben moeten worden; dat deze ongelegenheden aan den Koning opgemerkt zijnde, Z. M., ter wegneming van dezelve, goedgevonden heeft het departement van oorlog, bij koninklijk rescript, te magtigen, om dan nu voortaan de als plaatsvervangers dienende miliciens, onverschillig of zij al dan niet reeds hebben gebruik gemaakt van de bevoegdheid, bij art. 171 der wet van 8 Januarij 1817, (staatsblad no. 1) toegekend, ten ware hunne geremplaceerden, na 18 maanden dienst van de plaatsvervangers, door storting eener som van f 150 in 's Rijks kas, ingevolge art. 33 der wet van 27 April 1820 (staatsblad no. 11), zich van alle verantwoordelijkheid mogten hebben bevrijd, uit te sluiten van het voorregt, om gedurende den tijd dat hun gewone diensttijd (dus die van vijf jaren) nog niet is verstreken, tot een engagement, hetzij bij de marine, hetzij tot de dienst in de overzeesche bezittingen van het rijk, toegelaten te worden.

Door Z. Exc. de minister van Financien, is ter kennis van de belanggebbenden gebragt, dat gedurende de maanden Januarij, Februarij, Maart en April dezes jaars zal zijn opengesteld de betaling van de intresten over de tweede zes maanden van 1837, der sommen door Comptabele ambtenaren, wegens borgtogt in de schatkist gestort, en als zoodanig in het algemeen register van borgtogten ingeschreven; en dat, ten gevolge van de door Z. M. vastgestelde verordeningen, de voorzeide betaling tegen voldaanteekening, door de belanghebbenden, op de betaalsrol zelve, of wel tegen intrekking eener behoorlijke kwitantie, ingerigt volgens het deswege bestaande model, aan ieder van hen zal geschieden, bij assignatien, af te geven door de administrateurs van 's Rijks schatkist, gevestigd in de hoofdplaats van iedere provincie (in de provincie Holland, Noordelijk gedeelte, te Amsterdam) betaalbaar opzigt ten kantore van den agent van den algemeenen Rijks-kassier, mede in de hoofdplaats van iedere provincie gevestigd.

Naar men verneemt is onlangs, bij den boekdrukker en uitgever *J. Kips Jhz*, te 's Gravenhage van de pers gekomen een boekwerkje getiteld: „de wetgeving in zake van Registratie enz." uitgegeven door eenige hoofdambtenaren, met voorkennis en onder goedkeuring van het departemment van Financien. Dit werkje is, volgens het gevoelen van Z. Exc. den minister van Financien zeer aanbevelenswaardig, en zal voor de plaatselijke besturen zeer nuttig kunnen zijn.

Te Maastricht wordt thans sterk aan de vestingwerken gearbeid, inzonderheid met oogmerk om het verdedigingsstelsel der stad met dat van St. Pietersfort in verband te brengen. Men vreesde, dat de uitvoering van dit plan, hetwelk reeds van 1815 dagteekent, de slooping der St. Pieters voorstad zoude ten gevolge hebben.

In Pruissen nemen de matigheids genootschappen meer en meer toe. In Koningsbergen heeft de regering dan ook verboden, aan alle drankverkoopers, koffijhuishouders, enz. (*Viktualtenund Materialienhändler*, *Gast-und Schenkwirthe*), op eene boete van 10 daalders voor de eerste maal, en bij herhaling op straffe van sluiting van den winkel, aan iemand drank te verkoopen, die reeds drank gebruikt heeft.

Volgens eene opgave van de bevolking van Griekenland, is het getal der bewoners in dat rijk 742,471. Hieronder zijn 87,346 personen, die lezen en schrijven kunnen.

De verhooging van de teruggave der belasting bij den uitvoer der geraffineerde suiker, heeft in Antwerpen het bestaande misnoegen doen bedaren, doch men beweert aldaar, dat niettemin de raffinaderijen door de nieuwe verordening nog zeer worden gedrukt en geenszins tegen de Hollandsche zullen kunnen opwerken. Men beklaagt zich aldaar tevens, dat er eene soort van volksbeweging noodig is geweest, om de Kamer tot dit besluit te brengen, en men meent, dat zij daardoor geen blijk heeft gegeven van die kalmte en standvastigheid, welke eene wetgevende vergadering behoort te kenschetsen.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 1 Januarij, het schonerschip *Fame*, kapt. S. Holeman, van Londen. — Den 6 dito, het schonerschip *Friends*, kapt. J. Manning, van Londen.

Uitgezeild: Den 31 December, de schonerschepen *Northam*, kapt. D. Charrosin, en *Orwell*, kapt. J. Hall, beide naar Londen. — Den 3 Januarij, de kofschepen *Courier*, kapt. N. M. Lindegaard, en *Volharding*, kapt. E. T. Eekmeijer, beide naar Newcastle. — Den 6 dito, het kofschip *Groot Lankum*, kapt. J. O. Stuut, naar Liverpool; de schonerschepen *Hope*, kapt. W. Cousins, en *Union*, kapt. H. B. Disneij, beide naar Londen.

MENGELWERK.

IETS OVER DE UITBREIDING VAN HET CHRISTENDOM.

Uw Koningrijk kome! deze bede legde de gezegende Verlosser zijnen Discipelen en allen, die na hen in de uitbreiding van het Koningrijk der Hemelen belang stellen, in den mond, en wie onzer, Christelijke Landgenooten! ontboezemde niet reeds dikwijls deze bede, want nog altijd moet dat Koningrijk meer binnen in ons en in onzen omtrek en daar buiten komen. En Hij, die den Discipelen het bidden daarom aanbeval, gaf hun tevens den last: predikt het Evangelie allen Creaturen! Hij wilde dus, dat zij ook in dezen bidden en werken vereenigen zouden, en zij hebben zulks gedaan en heerlijk is de vrucht geweest van hun geloovig bidden en ijverig werken. Doch hoeveel zij en na hen zoo vele andere verstandige en getrouwe Dienaren onzes Heeren sedert hebben verrigt, nog altijd blijft er veel over te doen; nog altijd is het kleinste getal der menschen tot belijdenis van het Christendom toegetreden en heeft zich ten minste twee derde deel van het menschdom nog niet geschaard onder de baniere des Kruisses. En toch liggen de beloften er, dat het worden zal ééne kudde, gelijk het is één Herder, dat de volheid der Heidenen zal ingaan en gansch Israël zalig worden zal. Maar hoe zullen ze vervuld worden? Zeker niet plotseling, dat leert ons de aard des Christendoms, want het is aan een mostaardzaad gelijk, en de geschiedenis van achttien eeuwen bevestigt het. Ook niet door dat God op nieuw Profeten en Apostelen zal zenden. Neen, maar op *ons*, die in het licht wandelen, rust de verpligting, om hen, die nog in de duisternis zitten, tot kennis der waarheid te brengen, om hen die den Eenen Waarachtigen en Jezus Christus dien Hij gezonden heeft, nog niet kennen, tot God en Christus te leiden. Kunnen wij dat niet persoonlijk, omdat wij *hier* zoo veel hebben te arbeiden, omdat ons *hier* onze werkkring is aangewezen, wij mogen ons verblijden, dat wij door zoo vele Christelijke Genootschappen en inrigtingen, in onze dagen meer dan ooit, in staat gesteld worden nuttig te kunnen werken ook in uitgebreideren kring; dat wij daardoor in de hooge eer deelen kunnen om op den grooten akker der wereld medearbeiders van God en Christus te zijn. Wij kunnen zulks door ons hoe langer zoo meer aan te sluiten onder anderen ook aan Bijbel- en Zendelinggenootschappen. Niemand kan zeggen dat beide Genootschappen niet hunne leden en begunstigers in ons midden vinden; maar wie durft beweren, dat er toch niet meer kon, niet meer moest gedaan worden in dezen? Vooral hebben wij thans het oog op het Zendelinggenootschap. Gelijk al wat waar, goed en edel is, heeft hetzelve nog met veel tegenstand te worstelen; maar alle vrienden des Christendoms moesten het daarin toch eens zijn, dat het Evangelie nimmer te veel kan worden verkondigd, en dat, waar misbruiken, zoo als zij meenen, plaats vinden, het altijd best is, dat zij, die het licht en het zout der wereld zijn, zich vereenigen, om ze weg te nemen en waarheid en zaligheid te bevorderen.

Omdat inzonder dezes in zulk eene overtuiging leeft, was het hem hoogstaangenaam, toen hij in den voorleden jare achter de Handelingen van de Buitengewone Vergadering des Nederlandschen Zendelinggenootschaps, gehouden te Rotterdam, eene Bijlage vond, waarin de Wel-Eerwaarde Heer Lenting, Predikant te Batavia, thans met verlof in het Vaderland, een te dezer zake zeer belangrijk woord spreekt.

Voornoemde Heer, ten jare 1815 naar de Oost vertrokken, is daar twintig jaren werkzaam geweest en mag dus gerekend worden, ten aanzien der Zendelingszaak in die oorden, als bevoegd getuige te kunnen worden gehoord. En hij verdient zulks te meer, omdat, zoo als blijken zal, zijn oordeel eensdeels van eene warme belangstelling in die zaak getuigt; maar ook anderdeels van eene groote onpartijdigheid die alles behalve blinde vooringenomenheid met het Genootschap heeten kan. Ik wenschte dadelijk, dat een en ander, wat de Heer Lenting daar ter neder schreef, meer algemeen bekend mogte zijn; doch daar dit geschrift niet in den Boekhandel verkrijgbaar is, acht ik het niet ongepast, om het, bij wijze van uittreksel, aan de Vrienden des Christendoms in Vriesland voor te dragen.

„ Altijd moet men zich verwonderen, dat er menschen zijn, met eenen onverschilligen geest omtrent de Zendelingszaak bezield: ja zelfs haar vijandig. Zij beoogt toch niets minder, dan, gedreven door dankbare liefde jegens God en opregte zucht voor menschenheil, Heidensche en andere Onchristelijke volken tot de omhelzing en beoefening van het gezegend Evangelie onzes Heeren toe te brengen. Ware ook de aanwending der tot dus ver in het werk gestelde pogingen niet met zulk een' gunstigen uitslag bekroond, als werkelijk in sommige opzigten en op sommige plaatsen het geval is: zoo behoorde men nogtans de gezindheden en bedoelingen van de Oprigters en Bestuurders der verschillende Zendelinggenootschappen te eerbiedigen, en met hen mede te werken, om eene inrigting te volmaken, zoo geheel overeenkomstig met den aard en de bestemming des Christendoms. Het is toch eene der dierbaarste beloften van het woord van God, dat éénmaal de Heidenen zullen ingaan en gansch Israel zal zalig worden; en, schoon het ons niet gegeven is, de tijden en gelegenheden te weten, die de Vader in zijne eigene magt behouden heeft, zoo zal toch elk regtschapen en onbevooroordeeld gemoed moeten toestemmen, dat de Zendelingszaak, in vereeniging met de verspreiding der Heilige Schriften in alle talen en onder alle volken, een der merkwaardigste verschijnselen is van dezen tijd, en eene onderneming, die, wel bestuurd en door goede middelen voortgezet, tot de gelukkigste uitkomsten kan leiden. Zonder te durven beoordeelen, of het eindoogmerk daardoor alleen bereikt zal worden, dan of de Eeuwige Wijsheid in volgende tijden zich nog van andere en krachtiger middelen zal bedienen, om Hare hooge raadsbesluiten te voltooijen: zoo zal toch niemand kunnen ontkennen, dat de Zendelingszaak daartoe den weg aanmerkelijk kan voorbereiden, en alzoo de belangstelling en medewerking van alle opregte Christenen ten hoogste waardig is." — „ Ik heb," zegt de Heer LENTING, „ in de Oostindische Bezittingen van ons Vaderland, inzonderheid in de Molueksche eilanden, gelegenheid gehad, deze zaak van nabij gade te slaan; en, schoon ik, na een onpartijdig onderzoek, moet bekennen, dat er nog veel in haar te wenschen overblijft, dat zij zelve en hun getal, als hunne manier van werken en de wijze, waarop zij onderhouden worden, betreft; zoo ben ik echter aan de andere zijde levendig overtuigd van het groote en uitgebreide nut, door haar aanvankelijk gesticht, en van het geen zij, onder den zegen van God, tot heil der menschheid nog verder doen kan en zal. Naar hetgeen ik zelf in den Indischen Archipel, en dat gedurende bijna twintig jaren, gezien en gehoord heb, de natuur van het geheele Zendelingswerk over de gansche aarde beoordeelende, beschouw ik hetzelve als het

eenige middel tot dus verre, om de zaligmakende leer van onzen Heer Jezus Christus te brengen tot die volken, die haar licht en haren troost nog missen. De onvolmaaktheden, waarmede de Zendelingszaak nog behebt is, zijn eigen aan de meeste menschelijke ondernemingen, vooral in derzelver begin, en zullen van lieverlede wegvallen, naar gelang de medewerking van anderen overvloediger wordt en de middelen beter, waarvan men zich zal kunnen bedienen." Het is ook uit dien hoofde, dit neemt men hier de vrijheid er tusschen in te voegen, het is ook uit dien hoofde zoo zeer te wenschen, dat zij, wier medewerking aan de Zendelingszaak flaauw of nog in 't geheel geene is, omdat zij zich met den bij het Genootschap ingeslagen weg, in vele opzigten, niet kunnen vereenigen, zich toch aan hetzelve mogen aansluiten, ten einde zoo van hunnen geest en hunne bedoelingen, tot bevordering van de uitbreiding des Christendoms, in het Genootschap te doen overgaan en op hetzelve te doen werken. „ De bedenkingen," om voorts weêr den Heer LENTING te laten spreken, „ die tegen het Genootschap zijn ingebragt, kunnen niet zoo gewigtig gerekend worden, dat zij onze deelneming en medewerking zouden kunnen of mogen terug houden. Dezelfde bedenkingen zouden kunnen worden aangevoerd tegen de verbreiding des Christendoms in de eerste eeuwen, en deszelfs verkondiging in de gevestigde gemeenten tot op den dag van heden (*). Ik voor mij," zegt LENTING, „ ben geheel doordrongen van de overtuiging, dat de Zendelingszaak eene zaak uit God is, bestemd, om den tijd voor te bereiden, dat het Heidendom niet meer zal zijn, en het Jodendom en Muhamedanendom alleen uit de Geschiedenis bekend zullen zijn. Duizenden jaren verloopen misschien nog, eer die luisterrijke tijd daar is; maar komen zal hij, zoo zeker Gods woord waar is. In de tweeduizend jaren, sinds Gods Zoon op de aarde kwam, is Zijne kennis naauwelijks tot een derde des menschdoms doorgedrongen; onder die millioenen, hoe weinigen, naar evenredigheid, hebben Hem in waarheid aangenomen! en zoo velen Hem aangenomen hebben, onder wat volk of van wat landaard, hun heeft Hij toch magt gegeven, kinderen Gods te worden. Dit voorregt moet eenmaal het zalig lot van alle aardbewoners zijn. De kortzigtige sterveling vrage: hoe zal dit geschieden? Bij God zijn alle dingen mogelijk! Duizend jaren zijn bij den Heer als één dag, en één dag als duizend jaren. Eeuwen en honderden van Eeuwen mogen zich nog wentelen over onze graven; de aarde zal éénmaal vol worden van de kennis des Heeren, gelijk de wateren de bedding der zee bedekken. Om dat hooge doel te bereiken, en dat heerlijke tijdstip te bevorderen, is de Zendelingszaak, als eene kracht van God, werkzaam. Zij weet niet, of zij de voltooijing van haar werk zien zal, dan of zij slechts als een voorbereidend middel gebezigd wordt; maar dit doet haar niet vertragen. Zij kent al de zwariggeden en den tegenstand, die zich tegen haar verheffen; maar dit ontmoedigt haar niet. Wederwaardigheden en teleurstellingen kunnen haar niet ter nederslaan. Zij weet, wat zij bedoelt en op Wien zij vertrouwt, en zoo lang zij door dien Geest geleid wordt, zal zij zekerlijk zegepralen. Wat zich ook tegen haar moge verzetten, zij weet, dat zij zal zegepralen."

„ Te regt hebben zich de werkzaamheden van het Nederlandsche Zendelinggenootschap voornamelijk bepaald tot het uitgebreide gebied van Neêrlandsch Indië, als de plaats, waarop wij de meeste betrekking hebben, waar zich de overvloedigste gelegenheid tot werken aanbiedt, en waar wij door den invloed en de medewerking van het Nederlandsche Gouvernement ook met de meeste vrucht kunnen arbeiden. Men zoude zeer dwalen, indien men meende dat de Nederlandsche Regering de godsdienstige verlichting en de zedelijke opleiding der onderscheidene volken in den Indischen Archipel niet bedoelde en tot dat einde de pogingen van het Zendelinggenootschap niet bevorderde. Het is in tegendeel de stellige en uitgedrukte wil van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning, dat in onze Oostindische Bezittingen, waar zulks mogelijk is en met voorzigtigheid kan gedaan worden, zonder de openbare rust in de waagschaal te stellen, de volken allengskens door onderwijs en voorbeeld tot meerdere beschaving en zedelijkheid zullen gevormd worden. En het is, in voldoening aan dat Koninklijk bevel, waarmede zich eigene overtuiging en belangstelling vereenigen, dat het Indische Gouvernement er steeds op bedacht is, zoo wel door doelmatige instellingen dat groote doel te bevorderen, als de Zendelingszaak, wanneer de gelegenheid zich daartoe aanbiedt, te ondersteunen. Vandaar, dat Zendelingen op sommige plaatsen eenen onderstand uit 's Lands kas genieten; vandaar, dat zij niet zelden op 's Lands schepen eenen vrijen overtogt gehad hebben van Batavia naar de plaats hunner bestemming; vandaar eindelijk, dat alle plaatselijke Besturen in Indië eene algemeene aanschrijving ontvangen hebben, om den arbeid der Zendelingen te ondersteunen, waar zulks veilig kon gedaan worden. Zoo zeker dit is, zoo waarachtig is het intusschen ook, dat door het Indische Gouvernement onmogelijk kon voldaan worden aan de overdrevene en onmatige eischen, die men vaak in Europa ten aanzien der Zendelingszaak van hetzelfde vorderde."

„ De Nakomelingschap drukt aldus waardig het voetspoor der Vaderen. Bewindhebberen der voormalige O. I. Compagnie ondersteunden met al hun vermogen de pogingen, door edele mannen aangewend, om het Evangelie op *Java* en andere eilanden te verbreiden. Tot dat einde zijn er menigvuldige proeven genomen, om de Heilige Schrift in de Maleitsche taal over te brengen; welke eindelijk, ten jare 1731, het Nieuwe Verbond, en ten jare 1733, het Oude en Nieuwe zamen, in die taal hebben doen verschijnen. De geheele onderneming, waaraan verscheidene Bataviasche Predikanten gearbeid hebben, is even zeer een voorbeeld van de onbekrompene en onvermoeide belangstelling der toenmalige Nederlandsch-Indische Regering in het zedelijk heil en eeuwig geluk der aan haar gebied onderworpene volken in *Indië*, als een onvergankelijk gedenkteeken der volmaakte kennis en bedrevenheid van de overzetters, in het bijzonder van den Predikant LEIDEKKER, in het Maleitsch. Toen nog geene Europesche natie er op bedacht was, om de Goddelijke Schriften in eenige Indische taal te vertolken, hadden onze brave Vaderen dit gewigtig werk reeds volbragt. Zij zijn de eigenlijke grondleggers van het gezuiverd Christendom in *Indië*, en wat andere volken daarna beproefd en bewerkstelligd hebben, was in navolging van hen. Laat andere volken dan smalen, wanneer zij onbeschaamd beweren, dat de Nederlanders in *Indië* alles gedaan hebben tot hun eigen voordeel, maar niets ter verlichting en verbetering der Indische bevolkingen; zij toonen daarmede hunne verregaande onkunde in de Nederlandsch-Indische geschiedenissen, en hunne lasteringen zijn niets anders waardig, dan een verachtend stilzwijgen!"

„ Men heeft in latere tijden de groote behoefte gevoeld, om eenen Bijbel te bezitten, niet alleen in het Hoog-Maleitsch, waarin de zoo even genoemde vertaling vervaardigd is, maar ook in een' meer eenvoudigen, naar de vatbaarheid der meeste Inlandsche Christenen, meer berekenden tongval. Dit werk is, na vele herhaalde, vruchtelooze pogingen, eindelijk, voor zoo ver het Nieuwe Verbond aangaat, gelukkiglijk volvoerd (§) onder de leiding en het opzigt van het Zendelinggenootschap te *Soerabaija*. In 1834 zijn 1400 exemplaren ter Lands-Drukkerij te *Batavia* ter perse gelegd."

„ Reeds ten jare 1735 is er eene Psalmvertaling vervaardigd. Aan de Evangelische Gezangen heeft de nu zalige Zendeling Broeder LE BRUIJN zijne krachten beproefd, schoon met minder voorspoedigen uitslag, dan die de Psalmvertaling had mogen bekroonen. Er worden echter ook Gezangen gevonden, die het onmogelijk is wel te vertalen. Een' grooten en kleine Catechismus heeft men, in vroeger tijd, in het Maleitsch opgesteld. Later zijn, door den loffelijken ijver onzer Zendelingen, vele onderwijsboekjes overgezet. Van BRINK's *Eenvoudig Onderwijs*, bij voorbeeld, zijn duizenden exemplaren door Neêrlandsch Indië verspreid geworden. Onberekenbaar is ook het nut, door de verspreiding van WESTER's *Bijbelsche Historievragen*, en andere van 's mans werkjes gesticht. Wijlen Broeder KAM had te *Amboina* eene eigene drukpers, waar hij onderscheidene, door hem vertaalde, godsdienstige stukjes ter perse legde. Onophoudelijk is men, met één woord, in Indië bezig, zoo veel de krachten en middelen zulks toelaten, het Koningrijk des Heeren binnen die kringen, binnen welke daar gewerkt worden kan, te bevestigen en uit te breiden."

„ Hetgeen aan vele Zendelingen gerekend wordt het meest te ontbreken, is wetenschappelijke vorming en geoefende menschenkennis. Daar zijn, en daar waren er echter ook, op wie deze aanmerking in 't geheel niet vallen kan. Onder de overledenen muntte, b. v., A. GERICKE in beide opzigten uit, en onder de levende heeft men slechts GUTZLAFF te noemen, als men een' wetenschappelijk ontwikkelden en beschaafden man wil hebben aangevoerd! Verre weg het grootste gedeelte der Nederlandsche Zendelingen, zoo als ik ze eerst in de Moluksche eilanden heb leeren kennen en zien werken, en zoo als ik ze in de laatste zestien jaren te *Batavia* heb ontmoet, bij hunne aankomst in *Indië*, zijn mij voorgekomen brave, ijverige, wel onderrigte en achtenswaardige mannen te zijn."

De Heer LENTING boezemt nog den wensch uit, dat er te *Rotterdam* een afzonderlijk Instituut moge worden opgerigt, waar de Zendelingen zouden bekend gemaakt worden met alles, wat tot hunne volgende bestemming behoort, en geheel doordrongen van dien edelen, godsdienstigen zin, die hen in allen deele zou doen beantwoorden aan de teekening, die ons van echte Zendelingen wordt opgehangen, als „ Mannen, die hunne zielen hebben overgegeven voor den naam van onzen Heer JEZUS CHRISTUS." Opdat dit echter kunne geschieden, zal er nog eene veel grootere, algemeene medewerking en dus ook geldelijke ondersteuning, door geheel het Vaderland, inzonderheid op aansporing en door den ijver der Evangeliedienaren, moeten plaats grijpen; dan tot dus verre geschiedt, daar de fondsen van het Genootschap nog volstrekt buiten staat zijn, de kosten, tot zulk eene onderneming benoodigd, ook maar van verre te kunnen bestrijden.

Mogt de poging, met de mededeeling van het bovenstaande beproefd, eenigzins dienstbaar zijn aan de bevordering van de belangen des Genootschaps! Wij eindigen, met daartoe deze poging den Heer zelven, biddend, op te dragen. Hij bekwame allen, die zich tot zijne dienst hebben aangegord, gedurig meer, om, waar zij werken, te werken, wat hunne hand vindt te doen, met al hunne magt!

(*) Wil men het, wat de invoering van het Christendom in ons Vaderland betreft, met een voorbeeld bevestigd zien, men leze de voortreffelijke Redevoering van EWALDUS KIST over dit onderwerp, in verband gebragt met de invoering des Christendoms onder de Heidenen van onze dagen. Men zal ten volle gevoelen, dat het voordeel geheel op de zijde van ons Genootschap is.

(§) De Heer LENTING zelf heeft vooral tot die gelukkige volvoering veel toegebragt, doch zijne bescheidenheid liet niet toe zulks te zeggen.

STAAT van de Middelprijzen der GRANEN en andere Objecten, welke in de laatste helft der maand December 1837, ter Markt der Stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt, zonder eenige belasting.

Tarwe,	Witte ..	f 6 : 30	de Mudde.	Boter, ...		f 0 : 86	het Pond.
	Roode .	- 0 : 00	———	Vleesch,	Koe....	- 0 : 24	———
Rogge, ...		- 5 : 00	———		Kalfs....	- 0 : 00	———
Gerst,	Vroege ..	- 0 : 00	———		Schapen	- 0 : 16	———
	Late	- 3 : 25	———	Varkens-vleesch,	Versch.	- 0 : 33	———
Boekweit, ...		- 0 : 00	———		Gerookt	- 0 : 47	———
Haver, ...		- 1 : 90	———	Aardap-pelen,	Vroege..	- 0 : 00	de Mudde.
Witte Boonen, ...		- 0 : 00	———		Late....	- 0 : 90	———
Erwten,	Witte...	- 0 : 00	———	Zaad,	Kool	- 8 : 00	———
	Groene .	- 0 : 00	———		Raap.....	- 0 : 00	———
	Graauwe	- 0 : 00	———		Lijn.....	- 7 : 60	———

Accordeert met het Register der Middelprijzen, den 2 Januarij 1838.
De Burgemeester, THIJS FEENSTRA.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 5 Januarij 1838, f 35,00 à f 36,00.
De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge f 157,50 het Last. — Tarwe f 7,30 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 6 Januarij 1838.

NEDERLAND.	Gebl.		Gebl.
Werk. Schuld à 2½ pCt.	53 53 1/16	Leen. te L. bij *R.* 5 pCt.	
Dito dito...... 5 „	101⅛ 101¼ 101⅛	Aand. Tavogliere 3½ „	
Uitgest. Schuld		Aand. te Parijs. 3½ „	
Kansbilj. van dito.....	22 13/16	RUSLAND.	
Amortis. Synd. 4½ pCt.	93 13/16 93¾	O.*H.* 1798 en 1816, 5 pCt.	105
Dito dito ..... 3½ „		Ditodito 1828 en 29, 5 „	105⅛
Handel-Maats. 4½ „	171⅛ 171½ 171¼	Cert. d. 1831 en 33, 5 „	96¾ 96 11/16
Nieuwe dito.. 4½ „		Obl. te Londen.. 5 „	
Dito dito 1837. 4½ „	99¼	Cert. te Hamburg 5 „	
O. I. Leening. 4 „		Inschrijv. in Assig. 6 „	66⅛
Dito......... 5 „	99 13/16 99¾	Certifi. van dito.. 6 „	68 13/16 68⅝
Aand. Kansb... 4 „		POLEN.	
Aand. Haarl. Spoorw.		Aand. met Lot. fl. 300 f	
Dito Rotterdam dito	120	„ „ „ „ 500 -	136¼
FRANKRIJK.		PRUISSEN.	
Insch. Grootb.. 3 pCt.		Aand. met Lot. R. 50 f	
ENGELAND.		Neg. Londen 1830 4 pCt.	
Insch. Grootboek......		OOSTENRIJK.	
SPANJE.		Aand. met Lot. f 100 f	
		Dito dito f 250..... -	
L. bij Ardoin £ 85. 5 pCt.	19⅜ 19⅞ 19¾	Metalliek....... 5 pCt.	100⅜
Dito bij dito, onb. stukk..	19¼ 19 5/16	Dito........... 3 „	
Passive...............	4¼	Dito te Lond. gen. 5 „	
Deferred		Dito........... 2½ „	
Fransche Uitgestelde...		W. B. bij *Goll & C.* 5 „	
PORTUGAL.		Dito........... 4 „	
Oblig. te Londen 5 pCt.		N. Ween. Aand. fl. 500 f	
Dito dito....... 3 „		DENEMARKEN.	
NAPELS.		L. te Londen ... 3 pCt.	
Cert. bij *L. & B.* 5 pCt.		BRAZ. dito bij *Rots.* 5 „	68 69 68
Dito bij *Falc. & C.* 5 „	92¼	DARMST. Aand. bij L.	

Brazil. van 200 £ 67½. — Mexico 6 pCt. van 100 £ 22¼. — Nieuwe Mexico 5 pCt. van 100 £ 25⅜; dito uitgest. 9 pCt.

De Kerkeraad der Evang. Luth. Gemeente alhier, betuigt door deze haren welmeenenden dank voor de ruime giften aan hun geschonken in het door hun gehouden Winter-Collect, op Woensdag ll. Dankbaar voor de belangrijke blijken van milddadigheid, hun zoo onbekrompen toegereikt, geven zij de verzekering, dat van dezelve op de meestdoelmatige wijze zal worden gebruik gemaakt.

Leeuwarden, den 8 Januarij 1838.
De Kerkeraad der Evang. Luth. Gemeente alhier,
Namens dezelve,
D. C. STÖCKER, *C. Scrib.*

ORGEL-CONCERT,

op heden Dingsdag den 9 Januarij 1838, in de *Groote Kerk* te *Leeuwarden*, door FERDINAND VOGEL, uit Berlijn. I Deel, Introductie, Maestoso, door *Haijdn*, en Triomfmarsch, door den Concertgever. 2. Koraal. 3. Heroische Concert-Sijmphonie, gecomponeerd door den Concertgever. 4. Variatien door *Rinck*. II Deel, 1. Der Todtentanz, Fantasie over het choeur infernal uit Robert-le-Diable, van *Meijerbeer*, gecomponeerd door den Concertgever. 2. De Scheepvaart in den Zomernacht over zacht bewogen vloed. 3. Halleluja uit den Messias van *Händel*. 4. Graftoonen en het Onweder, gecomponeerd door den Concertgever. 5. Vrije Fantasie. — De Kaartjes van Toegang à 60 Cents zijn te bekomen bij den Heer BEUGELAAR, in het Logement *de Nieuwe Doelen* en aan den Ingang der Kerk. — *Aanvang ten 6 ure precies.*

Met genoegen vernemen wij dat de Heer *H. J. Dahmen*, eerste Violist van Utrecht, op Donderdag aanstaande alhier een CONCERT zal geven. Gaarne nemen wij deze gelegenheid waar om bovengemelden zeer verdienstelijken Violist aan het kunstminnend Publiek aan te bevelen, ons overtuigd houdende dat hij hier met niet minder bijval zal worden gehoord dan in verscheidene andere Steden van ons land.

Eenige Voorstanders der Muzijk.

Het Programma van bovengemeld Concert zal nader worden bekend gemaakt.

TOONEELBERIGT.

Op Zaturdag e. k. zal men in den Schouwburg alhier vertoonen:
1. De VORST en de PAGE. 2. De DOODE NEEF. 3. De MILICIEN comique Opera. — *Aanvang ten 6 ure.*

*** Ondertrouwd:
Leeuwarden, den 7 Januarij 1838.
A. WITTEVEEN, *beroepen Predikant te Lekkum en Miedum*, en
J. RODENBURG.
Familie en Bekenden gelieven deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoot MARIA ADRIANA LEONARDA CROMMELIN, verloste heden zeer voorspoedig van eene DOCHTER.
Leeuwarden, den 5 Januarij 1838. J. M. BAART DE LA FAILLE.

*** Heden verloste van eene welgeschapene DOCHTER HELENA HESSLING, Echtgenoote van
Leeuwarden, den 5 Januarij 1838. T. SMEDING.

AUGUSTINUSGA, den 7 Januarij 1838. Heden beviel ontijdig van eenen welgeschapenen ZOON Vrouwe G. T. J. G. VAN BOELENS, geboren DE BLÉCOURT.
Eenige kennisgeving.

*** Na eene langdurige sukkeling en verval van krachten, ontsliep heden middag zeer zacht, in den gezegenden ouderdom van 84 jaren, onze waarde Tante ELISABETH WOLNEK, Weduwe van wijlen JAN KLAZES VAN DER BANK.
Franeker, den 28 December 1837. M. BRUINSMA.

. Heden overleed aan de gevolgen eener langdurige ongesteldheid, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot de Wel Edel Geboren Gestrenge Heer en Mr. GEORGE WILLEM FREDRIC SURINGAR, in den ouderdom van 32 jaren; mij nalatende eenen Lieveling, te jong om dit smartelijk verlies met mij te beseffen.

Ressen in Overbetuwe,
den 31 December 1837.

W. A. TIJMENS,
Wed. SURINGAR.

ALKMAAR, den 2 Jauuarij 1838. Heden is alhier, in den ouderdom van 73 jaren, overleden, de Hoog Welgeboren Heer Mr. GIJSBERT FONTEIN VERSCHUIR, van Heilo, Oesdom en Ter Coulster, Kommandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Ridder van het Legioen van Eer, Lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal, Lid van de Ridderschap van Holland, Staatsraad in buitengewone dienst, Burgemeester der stad Alkmaar, enz., enz.. enz.

. Op den eersten dezer overleed tot mijne droefheid, na eene ongesteldheid van drie dagen, aan de gevolgen eener zenuw beroerte, ten huize van den Wel Eerwaarden Heer S. BEGEMANN, Predikant te Norg, mijn geliefde Zoon de Heer SJOERD WITTEVEEN, in den ouderdom van 40 jaren en 7 maanden.

Dockum,
den 3 Januarij 1838.

T. STAPERT,
Wed. Mr. J. WITTEVEEN.

Familie en Vrienden zoo binnen als buiten de Stad gelieven deze voor kennisgeving aan te nemen.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, zal, publiek bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

Eene zeer uitmuntend vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHUUR, no. 4, HEMINGE, VARKENSHOK en WATERMOLEN cum annexis, groot naar naam en faam 29 bunder en ruim 21 v. roede, alles gerijfelijk aan elkander, staande en gelegen te Heeg, over 1837 in de grondbelasting aangeslagen voor *f* 136,03, bij *Douwe Attes de Boer* in gebruik; op Sint Petri en den 12 Mei 1838 vrij te aanvaarden.

Wordende tot Strijkgeld gesteld EEN HONDERD GULDENS.

Wie gading maken, komen op Woensdagen den 10 Januarij 1838 bij de provisionele, en den 24 dito bij de finale toewijzing, telkens des namiddags om 2 uren, ten huize van *Ulbe Bergsma*, Herbergier te Heeg, en koopen op Condities dan voor te lezen, en inmiddels te vernemen bij voornoemden Notaris en bij *U. Ekema*, in het Wapen van Wijmbritseradeel te Sneek.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, zal op geregtelijke autorisatie en ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Sneek, publiek bij verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene HUIZINGE, met STALLING, gekwoteerd no. 9, ERVE en HEMINGE, benevens eenige stukken LAND enz., enz., in het geheel groot volgens kadastrale meting 12 bunder 28 v. roede en 20 v. el, staande en gelegen aan de Vaart te Idzega, bij *Douwe Ennes van der Wal cum sociis* in gebruik; op Sint Petri en den 12 Mei 1838 vrij te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Donderdag den 11 Januarij 1838, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Gerrit Taekes Koopmans*, Herbergier te Heeg, bij de finale toewijzing, en koopen op alsdan voor te lezene Conditien, welke inmiddels bij den Notaris te vernemen zijn.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk en verhooggeld, aan den meestbiedende, te verkoopen:

Eene prompte ruime en zeer gelegen en wel ter nering staande HUIZINGE, HERBERG en KOEMELKERIJ, met BUITHUIS en STALLING, aan de Trekvaart en den Rijdweg onder Bozum, *de Vlaren* genaamd, benevens een WATERMOLEN, jaarlijks ruim *f* 60 Maalgeld opleverende, en de daarbij thans gebruikt wordende drie stukken uitmuntend vruchtbaar GREIDLAND, met het extra groote en mede als Greidland gebruikt wordende HORNLEGER, te zamen in naam en faam 3 bunder en ruim 67 v. roede; en zulks in 3 perceelen, nader en breeder bij Billetten omschreven; de Landen dadelijk en de Huizinge cum annexis met 12 Mei 1838, doch bij overeenkomst ook vroeger te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 16 Januarij 1838, bij de provisionele toewijzing, des namiddags precies ten twee ure, ten huize van den Societeithouder *Heslinga*, te Sneek, en koopen op Conditien alsdan voor te lezen, welke inmiddels te vernemen zijn ten Kantore van voornoemden Notaris.

De Notaris A. STINSTRA, te Franeker, zal, ten overstaan van het Vredegeregt kanton Franeker, op Woensdagen den 17 en 31 Januarij 1838, bij de beschrijving en eindelijke toewijzing, des namiddags ten 2 ure, in de Herberg het Nieuw Bonthuis op Grettingabuurt onder Almenum, publiek veilen:

1. Eene uitmuntende hechte en sterke HUIZINGE, met STALLING voor 6 Koeijen, groote SCHUUR, met Put en Regenwatersbak, waaruit veel water verkocht wordt en verdere gerijflijkheden voorzien, voorts de daarbij zijnde 57 v. roede en 70 v. el KOOLTJERSLAND, met exquise Vruchtboomen, alles staande en gelegen tegen over Grettingabuurt aan de Trekvaart onder Almenum, onder no. 25, bij het Kadaster bekend met sectie A, nos. 412, 413, 414 en 418, door *B. Olgaard* met er dood ontruind; het Land St. Petri en de Gebouwen den 12 Mei 1838 vrij te aanvaarden; bezwaard met 2 Floreen 17 Stuivers Dijkschatting.
2. Een zeer vruchtbaar stuk BOUWLAND, gelegen aan den Schapedijk onder Almenum, even buiten de Franeker Poort van Harlingen, groot 97 v. roe de 40 v. el, bij het Kadaster bekend met sectie A, nos. 320, 321 en 322, bij *H. Wouda* in huur tot den 1 Maart 1840, voor *f* 90 vrij land in het jaar.

Alles breeder omschreven bij Biljetten, met informatie van de Verkoopvoorwaarden, mede verkrijgbaar ten Kantore van den Notaris WIJMA, te Harlingen.

De Notarissen J. C. MANN en Mr. W. J. HEMSING, te Workum en Balk, zullen publiek, aan de meestbiedenden, op Donderdag den 18 Januarij 1838, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *Iegle Lieuwes de Vries*, Kastelein te Warns, finaal presenteren te verkoopen:

Eene ZATHE en LANDEN, (met kwoteel AANDEEL in den POLDERMOLEN), HUIS, SCHUUR en ERF, staande en gelegen in het Zuidermeer, onder Scharl, aldaar gekwoteerd met no. 17, belast met 1 floreen 23 stuivers 1 penning op nos. 522 en 523 te Warns en met 6 stuivers floreen op no. 263 te Scharl, bekend op de kadastrale Plans der gemeente Koudum, sectie F, nos. 1031 — 1056, contribuerende in de Grondlasten naar een kadastraal inkomen van *f* 772,71, na aftrek van *f* 440,88 Dijks- en Polderlasten, dus naar een belastbaar Inkomen van *f* 331,83, groot 71 bunder 47 v. roede 50 v. el, bevoorregt met eene tegemoetkoming van ruim *f* 82 in het jaar in de Polderlasten, een gedeelte van eene subsidie tot dat einde uit 's Rijks Kas jaarlijks verleend wordende, ten gevolge het oorspronkelijk Octrooi van Inpoldering.

Deze Zathe en Landen is gesteld op den niet noemenswaardigen prijs van *f* 4444.

OPENBARE VERKOOPING.

De Kapitein JOHN BURLINGSON, gevoerd hebbende het Engelsche Barkschip *the Indian*, van Newcastle, komende van Riga, bestemd naar Londen, op den 27 November ll., nabij den Hoorn, op Terschelling gestrand; presenteert, als daartoe geauthoriseerd door den Heer EDWARD COLLINGS, *Agent van Heeren* ASSURADEURS *te* NEWCASTLE, NORTH- *en* SOUTH-SHIELDS, *en van andere Engelsche, Schotsche, Fransche en Belgische Maatschappijen van Zee-Assurantie;*

Op Donderdag den 18 Januarij 1838, des voormiddags ten 10 ure, aan de strandingplaats op Terschelling voormeld, publiek, om contant geld, te doen verkoopen: het

W R A K

van het gemeld Schip, zoo als hetzelve aldaar is liggende,
benevens de geborgen

T U I G A G I E
EN
I N V E N T A R I S,

BESTAANDE IN:

23 Zeilen met Kettingschoten, Marszeils- en Bramzeils Schoten, 3 *zware Ankers,* 3 *Werpankers,* 2 *Kabelkettingen ieder van* 100 *vademen,* 1 *Kettingtros,* 1 *tros van* 9 *duim en* 2 *dito van* 6 *duim dik, (alles Engelsche maat), staand en loopend Want, Staggen, zoogenoemde Lier of Spil tot het uitwinden van Hout, Kettingen en al hetgeen verder behoort tot den Inventaris van een Schip, voor den Houthandel gebezigd wordende.*

Liggende in het Domeinpakhuis, en aldaar twee dagen vóór de Verkooping te bezigtigen. Inmiddels kunnen informatiën desaangaande worden genomen bij den Heer C. ZUNDERDORP Junior, Commissionair, op Terschelling, en bij bovengemelden Heer EDWARD COLLINGS, te Amsterdam, op de Snoekjesgracht, no. 4.

De Notaris P. STEENSMA, te Minnertsga, zal, op Donderdag den 11 Januarij 1838, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *Lijkle Goukes Rodenhuis*, Kastelein in het Wapen van Barradeel, te Pietersbierum, tegen genot
van strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:
De GEREGTE HELFT in een SNIKSCHIP, met alles wat er toe en aanbehoort, varende in de Beurt van *Pietersbierum* op *Harlingen*, *Franeker* en elders, waarvan de wederhelft aan *Auke Dijkstra* behoort; den 12 Mei 1838 te aanvaarden.

Men zal Woensdagen den 24 en 31 Januarij 1838, 's avonds 7 ure precies, provisioneel, bij *L. van Uffenk*, en finaal, ten huize van *C. van der Wis*,
te Sneek, veilen en verkoopen, de 3 laatste perceelen, na geregtelijke autori-
satie, ten overstaan van het Vredegeregt kanton Sneek:

1. Eene uitmuntende HEEREN HUIZINGE, met ERF en TUIN c. a., aan het Kleinzand te Sneek, wijk 1, no. 69, bij Mr. *Huber* als eigenaar in gebruik.
2. Eene KOOPMANS HUIZINGE, met FABRIJK en ERF c. a., wijk 10, no. 96 aldaar, bij de Erven *Tussijn Jans Vlink* in gebruik,
3. Eene DITO aldaar, wijk 10, no. 95, bij *IJzaak ten Cate* en *Vrouw* in huur.
4. Eene HOEDEMAKERIJ, met ERF c. a., aan den Oosterdijk te Sneek, wijk 10, no. 76, bij gemelde Erven in gebruik.

Alles 12 Mei 1838 te aanvaarden.

Conditien van verkoop te vernemen bij de Notaris C. J. JORRITSMA, en betrekkelijk de 3 laatste perceelen mede bij Mr. B. HAGA, Procureur te Sneek.

Uit de hand te koop:

Een welgedresseerd RIJDPAARD, zijnde eene schimmel Merrie. Nader te bevragen bij J. VAN LINGEN, in het Blaauwhuis te Leeuwarden.

BIJ BESLOTEN BRIEFJES TE HUUR: Eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, te Weidum, bij de Erven van wijlen de Weduwe *Swart* tot Petri en Mei 1838 in huur, en wel voor 5 jaren, van Petri en Mei 1838 tot 1843, groot naar en faam 34 bunder 53 v. roede en 90 v. el, waarvan 20 bunder 57 v. roede en 65 v. el op het Oud Land, en 13 bunder 96 v. roede 25 v. el op het Nieuwland liggen; alle welke Landen, op een stuk na, rondom het Hornleger aan elkander zeer gerijfelijk gelegen zijn. Conditien te vernemen op den 19 Januarij e. k., bij J. G. PATER, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden.

Bij besloten briefjes te huur,

VOOR DEN TIJD VAN 5 OF 7 JAREN, IN TE GAAN PETRI EN MEI 1838:

Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, groot ongeveer 50 bunder, gelegen te Sorre Morra, onder Nes, thans bij *Joh. Murks Bottema* wordende bewoond en gebruikt.

De gegadigden worden verzocht hunne briefjes in te leveren vóór of op den 20 Januarij 1838, ten Kantore van den Notaris A. BINNERTS, te Akkrum, alwaar ook inzage van de Conditien kan worden genomen.

Verhuring bij besloten briefjes,

VOOR DEN TIJD VAN 5 AANEENVOLGENDE JAREN, INGAANDE SINT PETRI EN DEN 12 MEI 1838:

Van eene vruchtbare GREIDPLAATS, gelegen in de Buurt nabij de Kerk, te Midlum, groot volgens het Kadaster ongeveer 25 bunder, thans bij *Fokke Jans Miedema* en *Vrouw* in gebruik.

De Conditien dezer Verhuring zijn intusschen te vernemen bij GERLOF HESLINGA, Landbouwer te Midlum, bij wien de briefjes franco moeten worden ingezonden vóór of op den 24 Januarij 1838.

Bij beslotene briefjes te huur,

VOOR 3 OF 5 JAREN, IN TE GAAN 12 MEI 1838:

De HUIZINGE en HERBERG *het Rood Hert* genaamd, met deszelfs ruime STALLING c. a., staande zeer geschikt ter nering onmiddellijk bij de Noorderpoort binnen Sneek, thans door *H. van der Molen* bewoond.

De Voorwaarden liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris R. DE JONG POSTHUMUS, te Joure, alwaar de briefjes franco moeten worden ingeleverd, *vóór* of uiterlijk *op* den 29 Januarij 1838.

Een ieder die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan den Boedel van wijlen den Heer BARRE STAPERT, overleden in de Lemmer op den 7 December 1837, wordt vriendelijk verzocht daarvan opgave of betaling te doen aan den Notaris WAUBERT DE PUISEAU aldaar, vóór of op den 30 Januarij 1838.

De Schuldeischers in den Boedel van wijlen den Heer WIEBE JOHANNES FERINGA, in leven Grossier in Wijnen in de Lemmer, die hunne pretentien nog niet mogten hebben ingezonden, worden uitgenoodigd om daarvan alsnog opgave te doen aan den Notaris WAUBERT DE PUISEAU aldaar, vóór of op den 31 Januarij 1838.

DE KERKVOOGDEN van den dorpe *Blessum*, zullen, op Dingsdag den zestienden Januarij 1838, des namiddags ten twee ure, in de Herberg aldaar, publiek presenteren te verhuren, voor den tijd van vijf jaren: De KERKELANDEN van evengenoemd Dorp.

FRIESCHE MAATSCHAPPIJ

TOT ONDERLINGE VERZEKERING VAN SCHEPEN,
GEVESTIGD TE *HEERENVEEN*.

De Ondergeteekenden maken door deze aan belanghebbenden bekend, dat onder hun bestuur en onder toevoorzigt van drie Commissarissen is opgerigt eene Maatschappij, waarbij de gezamenlijke Deelhebbers elkander onderling waarborgen tegen alle verliezen en schaden, toegebragt wordende aan derzelver Schepen, door onweder, stormwind, brand, stranding en alle andere gevaren der Zee, mitsgaders van de Rivieren en Binnen-Wateren, binnen dit Rijk gelegen.

Deze onderlinge verzekering bepaalt zich alleenlijk tot zoodanige Vaartuigen, waarvan de Eigenaars of Gezagvoerders in de provincie Friesland te huis behooren; — kunnende men zich tot bekoming van nadere inlichtingen en tot deelneming adresseren aan de Ondergeteekende Directeuren van gemelde Maatschappij

Heerenveen,
den 1 Januarij 1838.

G. HEMMINGA.
B. SIEVERS.

De ondergeteekenden maken door deze bekend, dat door verkoop, hun MOLEN FABRIJK en HANDEL in LOODERTS, CEMENT en SCHULPZAND, op 1 Januarij 1838 is overgegaan aan den Heer J. FONTEIN TUINHOUT, voor wien wij de voortduring van het vertrouwen onzer geëerde Begunstigers inroepen, hetwelk wij gedurende eene reeks van jaren zoo ruimschoots hebben mogen ondervinden.

Harlingen, den 1 Januarij 1838.

HARMENS EN ZONEN.

Ingevolge bovenstaande Advertentie, de MOLEN-FABRIJK en HANDEL in LOODERTS, CEMENT en SCHULPZAND, op 1 Januarij 1838, van de Heeren HARMENS en ZONEN alhier overgenomen hebbende, neem ik door deze de vrijheid, mij in de voortduring van het vertrouwen hunner geëerde Begunstigers en anderen ten vriendelijkste aan te bevelen; zullende steeds trachten mij hetzelve waardig te maken door eene civiele bediening en spoedige accurate uitvoering hunner orders.

Harlingen, den 1 Januarij 1838.

J. FONTEIN TUINHOUT.

LEES HIER

De Ondergeteekende berigt bij deze aan zijne geëerde Stadgenooten, dat hij met den 1 Januarij 1838 het vak van HOVENIER en hetgeen daar verder toe behoort, is begonnen uit te oefenen, en zich daartoe vriendelijk in een ieders gunst en recommandatie aanbeveelt. Belooft geene moeite te zullen sparen om aan het verlangen van zijne geëerde begunstigers te zullen voldoen.

G. R. BRINK,
buiten de Wirdumerpoort, letter L, no. 258, *te Leeuwarden.*

J. J. HIBMA, zal het HENGSTEBIER houden op den 13 Januarij 1838, ten huize van *Frans Geerts Fellinga*, te Oosterbierum, tot welks bijwoning alle Begunstigers worden uitgenoodigd.

)o( )o( )o(

Een VERLAKKERSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, kan dadelijk en vast werk bekomen bij A. ADRIANI, Blikslager en Verlakker over de Kelders te Leeuwarden.

)o( )o( )o(

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan direkt geplaatst worden, bij J. FENNEMA, Bakker te Sneek. *Brieven franco.*

)o( )o( )o(

Wie een LAM vermist, kan hetzelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen bij BOUWE FOLKERTS VAN DER MEULEN, onder Sint Jacobi Parochie.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.